

ЦЕНТР ГРОМАДСЬКОГО
ЗДОРОВ'Я МОЗ УКРАЇНИ

Питання-відповіді: інфекційний контроль за туберкульозом

На якій підставі відвідувати ЗОЗ з питань ІК ТБ?

**Чіткий алгоритм взаємодії закладів охорони здоров'я з
ДУ «ОЦКПХ МОЗ України»**

**Як буде здійснюватись моніторинг з впровадження ІК
ЦКПХ на місцях?**

**Методика проведення моніторингу заходів ІК ТБ в ЗОЗ
фахівцями територіальних закладів громадського
здоров'я**

Наказ № 287

Пункт 1 розділ V

Моніторинг заходів ІК ТБ в **ЗОЗ** проводиться ВІК постійно, фахівцями **територіальних закладів громадського здоров'я** відповідно до адміністративно-територіальної належності не рідше одного разу на рік і фахівцями державної установи «Центр громадського здоров'я Міністерства охорони здоров'я України» не рідше одного разу на два роки (обласні та Київський міський протитуберкульозні заклади охорони здоров'я).

ЦЕНТР
ГРОМАДСЬКОГО
ЗДОРОВ'Я

Оцінювання ризиків

Що означає регулярне оцінювання ризиків поширення інфекції в підрозділах закладів охорони здоров'я під час різноманітних процедур. Які конкретно існують критерії?

Tuberculosis laboratory biosafety manual, WHO 2013

Ризик - поєднання ймовірності виникнення конкретної небезпеки та наслідків настання події, пов'язаної з конкретним небезпечним фактором. В сфері ІК ТБ повинні контролюватись або бути зведені до мінімуму ризики, пов'язані з інфекційним аерозолем.

Наказ 287

оцінювання ризику поширення інфекції - безперервний процес перевірки відповідності стану інфекційного контролю в закладі охорони здоров'я вимогам до безпеки пацієнтів і персоналу

Наказ 1777

оцінка ризику - сукупність аналітичних заходів, що дозволяють спрогнозувати можливість інфікування у певній ситуації при несвоєчасному впровадженні або не впровадженні заходів щодо його попередження

Найбільший ризик передавання туберкульозної інфекції

Пов'язаний з контагіозними хворими на ТБ, а саме:

- У яких діагноз ТБ не встановлено;
- Лікування яких тільки що розпочато;
- Лікування яких неефективно

Елементи оцінювання ризику:

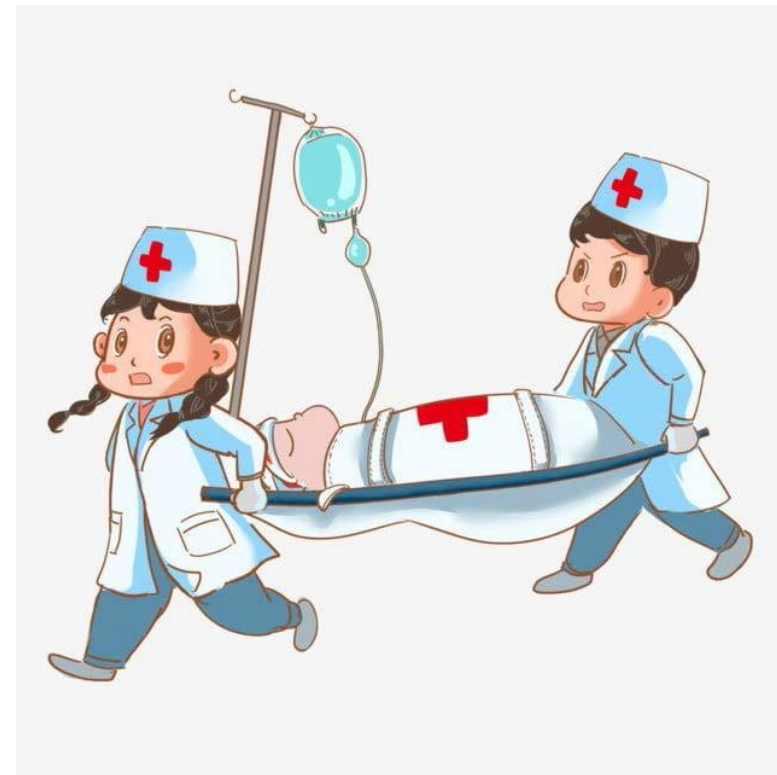
ланок діагностичного і лікувального процесів, пов'язаних із високим ризиком поширення інфекції;

осіб (персоналу і пацієнтів), які наражаються на найбільший ризик;

зон високого ризику.

Фактори, що впливають на ризики передавання інфекцій в ЗОЗ

- 1) характеристика пацієнтів
- 2) інтенсивність догляду за пацієнтами
- 3) вплив факторів зовнішнього середовища
- 4) тривалість перебування
- 5) частота/інтенсивність взаємодії між пацієнтами, між пацієнтом та працівником і між пацієнтом та відвідувачами

Професійний ризик медичних працівників

Місце роботи	Рівень ризику (в порівнянні з ризиком для населення)
амбулаторний прийом	4.2 – 11.6
стаціонар загального профілю	3.9 – 36.6
стаціонар	14.6 – 99.0
приймальний покій	26.6 – 31.9
лабораторія	от 42.5 до 135.3

Joshi R, Reingold AL, Menzies D, Pai M [2006]. Tuberculosis among health-care workers in low- and middle-income countries: a systematic review. PLoS Med 3(12): e494.

Menzies D, Joshi R, Pai M [2007]. Risk of tuberculosis infection and disease associated with work in health care settings. Int J Tuberc Lung Dis 11(6): 593-605.

ЗОЗ, які не надають допомогу хворим на ТБ

Які документи мають бути наявні **у закладі де допомога пацієнтам з туберкульозом не надається?**

Як здійснювати інфекційний контроль за туберкульозом в **нетуберкульозному** закладі 3 рівня?

Впроваджується в кожному ЗОЗ чи тільки у спеціалізованих медичних закладах (фтизіатричних) ?

Заклад не працює з туберкульозом

ЗОЗ, які не надають допомогу хворим на ТБ

Специфікації та умови закупівлі за Програмою медичних гарантій у 2022

Наявність **затвердженої програми з інфекційного контролю та дотримання заходів** із запобігання інфекціям, пов'язаним з наданням медичної допомоги, відповідно до чинних наказів МОЗ.

Наявність **локальних документів з інфекційного контролю за особливо небезпечними інфекційними хворобами (ОНІХ)** та запобігання їх розповсюдженню з обов'язково відпрацьованим сценарієм щодо впровадження протиепідемічного режиму у ЗОЗ та його суворого дотримання в організації роботи та наданні медичної допомоги в умовах виникнення пандемії, а також у випадку виникнення осередку інфікування ОНІХ

Актуальні документи в сфері ІК ТБ

Стандарт ІК ТБ

- Наказ МОЗ 1777
- Наказ МОЗ 1614
- Стандарти охорони здоров'я при туберкульозі,
- Порядок епідеміологічного нагляду за туберкульозом
- Порядок організації виявлення туберкульозу та латентної туберкульозної інфекції
- Державна стратегія розвитку системи протитуберкульозної медичної допомоги населенню
- План заходів щодо реалізації Державної стратегії розвитку системи протитуберкульозної медичної допомоги населенню

ЦЕНТР
ГРОМАДСЬКОГО
ЗДОРОВ'Я

**ІК за туберкульозом на
первинному /вторинному /третинному
рівні надання меддопомоги**

ЦЕНТР
ГРОМАДСЬКОГО
ЗДОРОВ'Я

Концепція FAST

Find cases **A**ctively, **S**eparate & **T**reat

Швидка ідентифікація пацієнта з симптомами ТБ

Ізоляція та окреме розміщення інфекційних хворих,
розподіл потоків пацієнтів

Своєчасний початок лікування хворих на ТБ

ІК ТБ в закладах первинної медико-санітарної допомоги

Скринінг

Зонування приміщень (приміщення для тимчасової ізоляції)

Організація роботи закладу

Пункт збору мокротиння

Маршрут пацієнта з ТБ

Маршрут транспортування мокротиння

Навчання персоналу

Забезпечення ЗІЗ

ІК ТБ на етапі стаціонарного лікування

інтеграцію послуг з виявлення, діагностики і лікування супутньої патології у пацієнтів з туберкульозом із можливістю лікування, в тому числі за потреби - у стаціонарному лікуванні, **в закладах охорони здоров'я різного профілю з дотриманням вимог інфекційного контролю**

Державна стратегія розвитку системи протитуберкульозної медичної допомоги населенню
Розпорядження КМУ від 27 листопада 2019 р. № 1414-р

ІК ТБ на етапі стаціонарного лікування

Виявлення ТБ серед пацієнтів та персоналу
Зонування приміщень
Палати для ізоляції пацієнтів з аерогенною інфекцією
Організація роботи закладу
Маршрут транспортування мокротиння
Навчання персоналу
Забезпечення ЗІЗ

План ІК ТБ

План ІК за туберкульозом має бути окремим документом, чи входить до складу ПІК ЗОЗ?

Наказ з інфекційного контролю за туберкульозом повинен бути прийнятим окремо від загального наказу по лікарні?

Що потрібно включити в план дій з інфекційного контролю за туберкульозом?

Чи потрібно розробляти план роботи з інфекційного контролю за туберкульозом в лікарнях та поліклінічних відділеннях загального профілю?

План ІК ТБ

№	Найменування заходу	Терміни реалізації	Відповідальний	Результат	Бюджет	Примітка
Адміністративний контроль						
Контроль за станом повітря закритих приміщень						
Індивідуальний захист органів дихання						

Чи є особливості в заходах ІК при наданні медичної допомоги хворим з ТБ / COVID?

Відмінність проведення інфекційного контролю за туберкульозом від проведення контролю за іншими інфекційними захворюваннями

- 1) стандартні заходи захисту з акцентом на гігієну рук;
- 2) контактні заходи захисту з акцентом на очищення поверхонь приміщень, в яких перебувають пацієнти з ТГРС/COVID-19;
- 3) крапельні заходи захисту при проведенні догляду з акцентом на носіння маски і захист очей (захисні окуляри або щиток);
- 4) повітряні заходи захисту включають надягання респіратора класу захисту не нижче FFP2 при проведенні аерозольгенеруючих процедур (попередньо медичні працівники мають пройти тест на прилягання (фіт-тест).

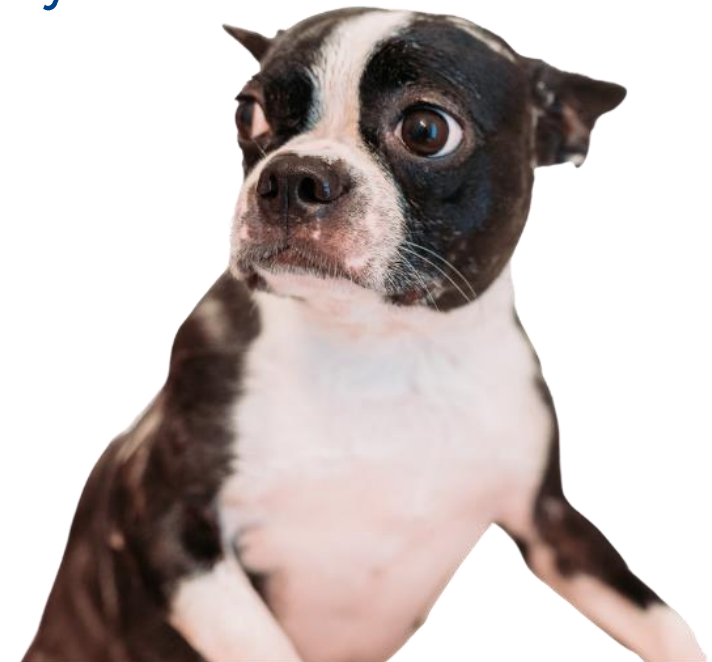
**Суворі
повітряні
заходи захисту**

Дезінфекція та ІК ТБ

Розрахунок річної потреби дезінфікуючих засобів для поточного та генерального прибирання

Чи потрібно проводити поточну дезінфекцію в палаті та місцях загального використання під час перебування та заключну дезінфекцію при виписки з соматичних і хірургічних відділень хворих на туберкульоз з бактеріовиділенням?

Високі концентрації дез.розчинів і подовжена експозиція для дезінфекції приміщень та інших об'єктів при туберкульозі?

ЦЕНТР
ГРОМАДСЬКОГО
ЗДОРОВ'Я

Де купувати FIT - тест і проходити навчання по його використанню?

Фіт тест на первинці

Особа, яка проводить «фіт-тест» працівникам, має бути компетентною, проте для цього не потрібна спеціальна сертифікація або ліцензування.

Додаток 4

до Стандарту інфекційного контролю для закладів охорони здоров'я, що надають допомогу хворим на туберкульоз

TB

Respiratory Protection Program In Health Care Facilities

Administrator's Guide

U.S. DEPARTMENT OF HEALTH AND HUMAN SERVICES
Public Health Service
Centers for Disease Control and Prevention
National Institute for Occupational Safety and Health

September 1999

Розділи: 1.A.14; 1.B.3 та 1.B.4

Розподіл потоків

Як на практиці розподілити потоки хворих в ЛПЗ (ЦПМСД, стаціонар)?

Як визначити, що у хворого є ймовірність туберкульозу, якщо він вперше звернувся за медичною допомогою ?

Існує проблема із розподілом потоку хворих для тубкабінетів районних лікарень, куди зїзджаються усі хворі у першій половині дня

Чим керуватися в роботі, принцип роботи

Чи потрібні якісь спеціальні журнали? як збирати дану інформацію?

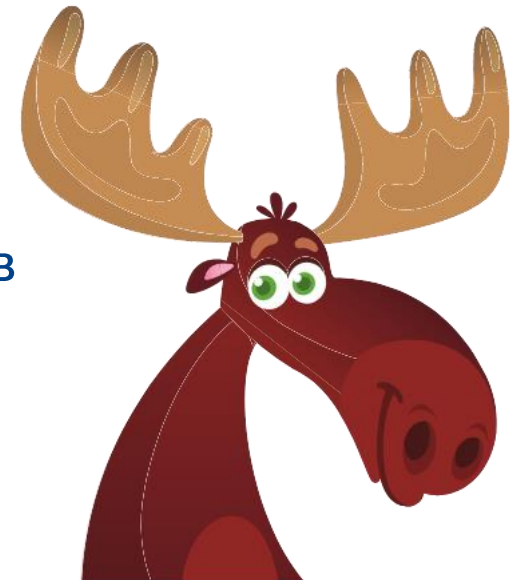
Неефективний при скороченні фтизіатричної служби, закритті тублікарень.

Чому скоротили фтизіатричну службу при високому рівні захворюваності та призупинили вимушене лікування хворих з БК+?

Виявлення нових випадків туберкульозу в умовах війни.

Питання особистого захисту працівників протитуберкульозних закладів

Хочемо прочитати наказ

ЦЕНТР ГРОМАДСЬКОГО
ЗДОРОВ'Я МОЗ УКРАЇНИ

Питання-відповіді: використання УФ в ЗОЗ

НАКАЗИ МОЗ

НАКАЗИ МОЗ

НАКАЗИ, ЩО ВВОДЯТЬ У ДІЮ
РІШЕННЯ ОПЕРАТИВНОГО
ШТАБУ МОЗ УКРАЇНИ ЩОДО
ВАКЦИНАЦІЇ ВІД COVID-19

ГОЛОВНИЙ ДЕРЖАВНИЙ
САНІТАРНИЙ ЛІКАР УКРАЇНИ

КЕРІВНИК РОБІТ З ЛІКВІДАЦІЇ
НАСЛІДКІВ НАДЗВИЧАЙНОЇ
СИТУАЦІЇ (COVID-19)

ГРОМАДСЬКЕ ОБГОВОРЕННЯ

ГРОМАДСЬКА РАДА МОЗ

ГРОМАДСЬКА ЕКСПЕРТИЗА

ДОКУМЕНТИ З ПИТАНЬ

Наказ МОЗ України від 06.05.2021 № 882 "Про затвердження санітарно-протиепідемічних правил і норм використання ультрафіолетового бактерицидного випромінювання для знезараження повітря та дезінфекції поверхонь..."

6 травня 2021 6694

ПОДІЛИТИСЬ

Статус: Чинний

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ

НАКАЗ

06.05.2021

N 882

м. Київ

Зареєстровано в Міністерстві юстиції України 28 липня 2021 р. за N 978/36600

Про затвердження санітарно-протиепідемічних правил і норм використання ультрафіолетового бактерицидного випромінювання для знезараження

ЦЕНТР
ГРОМАДСЬКОГО
ЗДОРОВ'Я

Типи УФ опромінювачів

Відкриті

опромінення прямим потоком

Закриті

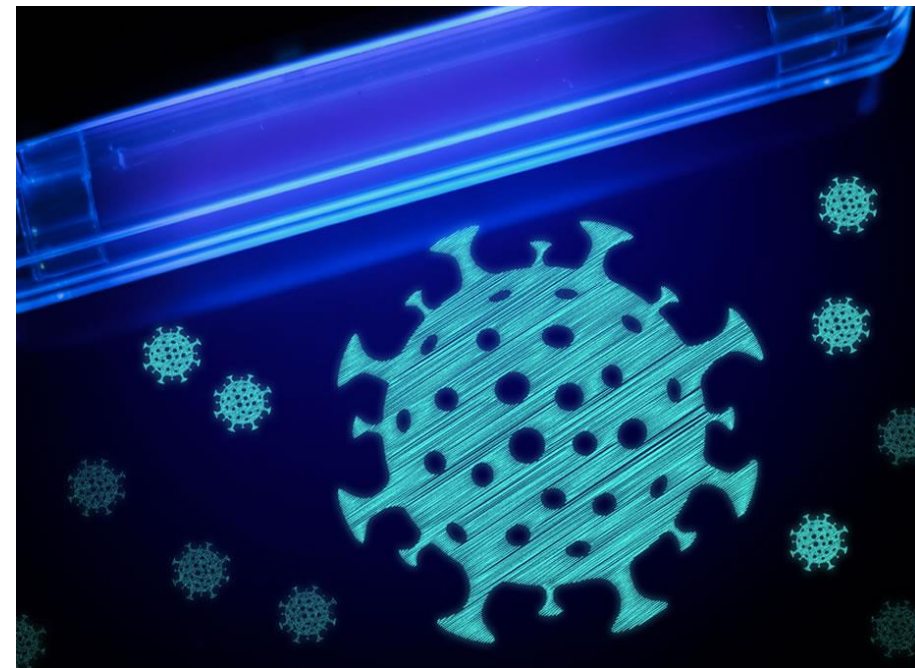
рециркулятори

Екрановані

УФ-випромінювання освітлює верхню частину приміщення

Комбіновані

мають екрановану і відкриту лампи

Відповідальна особа

Хто має бути відповідальною особою за контролем експлуатації УФБ опромінювачів?

На кого покласти відповідальність в Центрі первинної медико - санітарної допомоги?

Хто має проводити плановий огляд і обслуговування УФБ, вимірювання ефективності опромінювачів - це також обов'язок ВІК?

Хто повинен визначати частоту очищення УФБ ламп (медпрацівник, інженер)?

Хто проводить визначення чистоти очищення ультрафіолетових бактеріцидних ламп? Механізм утилізації відпрацьованих УФБ ламп.

Місце використання УФ-опромінювачів

Чи потрібні опромінювачі в кабінетах прийому сімейного лікаря і якого типу?

Чи обов'язкова наявність ультрафіолетових випромінювачів в кожному кабінеті в поліклінічному відділенні?

Чи потрібен УФО опромінювач в кабінеті забору крові?

Чи обов'язково повинні бути екрановані опромінювачі в кожному кабінеті амбулаторного прийому (для сімейних лікарів, педіатрів)?

Доцільність використання в роддомі ,палатах новонароджених

Чи обов'язкові УФО у стоматкабінетах якщо ефективна вентиляція?

Чи обов'язкове використання лампи ультрафіолетового випромінювання в коридорах ЗОЗ?

Чи потрібні лампы ультрафіолетового випромінювання та яким наказом це регулюється

Місце використання УФ-опромінювачів

Фахівцем в області інфекційного контролю та використання УФБВ проведено обстеження будівлі на предмет виявлення приміщень (зон), де потрібна установка екранованих УФБ опромінювачів, в тому числі як доповнення до наявної вентиляції (механічної, природної або змішаної)

пп. 1 п. 16. наказу 882

Повний перелік зон високого ризику в закладах охорони здоров'я, що надають допомогу хворим на туберкульоз, затверджується керівником закладу.

абз. 18 п. 3 розділу II Стандарту ІК ТБ

Журнал та оцінка ефективності роботи

Чи в кожному закладі повинен бути УФ-С радіометр?

Як визначати активність УФО, якщо облік часу використання приладу не ведеться, а з ладу він може вийти скоріше встановленого терміну?

Чи потрібно вести журнал обліку часу роботи бактерицидного опромінювача?

Продолжать заполнять журналы по отработке баклампы? Есть новый приказ 06.05.2021 № 882. в нем не указано про отмену введения журнала, но и не сказано, что необходимо продолжать?

вимірювання ефективності роботи УФО - радіометром Gigahertz Optik

Як провести облік використаних годин бактерицидних ламп?

Чи обов'язково робити перевірку ультрафіолетових ламп?

Як виміряти інтенсивність інтенсивність бактерицидного потоку ультрафіолетового випромінювання при відсутності ультрафіолетового радіометра?

Чи має кожен ЗОЗ подбати про придбання для власних потреб УФ-радіометру ?

Журнал та оцінка ефективності роботи

УФБ лампа вважається такою, що працює неефективно, та потребує заміни:

- 1) при зниженні рівня інтенсивності УФБВ на довжині хвилі 254 нм (вимірюється за допомогою УФ-радіометру на відстані 1 м від центру лампи перпендикулярно її осі) нижче 100 мкВт/см² для УФБ лампи потужністю 30 Вт та нижче 50 мкВт/см² - для УФБ лампи потужністю 15 Вт;
- 2) при зниженні рівня інтенсивності УФБВ на довжині хвилі 254 нм (вимірюється за допомогою УФ-радіометру на відстані 1 м від центру лампи перпендикулярно її осі) нижче значення, вказаного в технічній документації лампи;
- 3) при відсутності можливості використовувати УФ-радіометр враховують кількість відпрацьованого УФБ лампою часу відповідно до рекомендацій виробника;
- 4) при перевищенні гранично допустимої концентрації озону в повітрі приміщення $3O_3/3C_3$ під час роботи УФБ лампи, відповідно до гігієнічного регламенту.

Рециркулятори або закриті УФ опромінювачі

Що робити тим амбулаторним закладам, які вже мають у приміщеннях бактерицидні рециркулятори і не мають фінансової змоги замінити все на класичні баклампи?

Щодо п.32 яка доказова база ефективності рециркуляторів буде вважатися достатньою?

Які випромінювачі повинні бути в каб. сімейного лікаря, чи в кожному кабінеті, цікавлять рециркулятори повітря

Чи обов'язково повинні бути бактерицидні лампи закритого типу?

Чи доцільне використання УФ-рециркуляторів у маніпуляційних та перев'язувальних, де проводяться аерозоль-генеруючі маніпуляції?

Що робити з рециркуляторами ,які раніше були встановлені в лікувальному закладі , а на сьогоднішній день їх заборонено використовувати?

Доцільність використання рециркуляторів для ЦПМСД

Дивиться п. 32 наказу 882

ЦЕНТР
ГРОМАДСЬКОГО
ЗДОРОВ'Я

Проти яких збудників є ефективним? Який час випромінювання є ефективним проти більшості збудників? З якими іншими методами дезінфекції можна поєднувати і як?

ЦЕНТР
ГРОМАДСЬКОГО
ЗДОРОВ'Я

Для ефективної роботи УФО є визначений температурний режим. Яка ефективність роботи УФО, при значних відхиленнях температури повітря в приміщеннях

Який нормативний документ щодо випромінення в лабораторії?

Який ефективний час використання УФО в боксах біологічної безпеки в кімнатах для виділення та очищення нуклеїнових кислот, ампліфікаційній кімнаті ПЛР - лабораторії до/ після роботи з РНК / ДНК біологічно - патогенних агентів (віруси, бактерії)?

ЦЕНТР
ГРОМАДСЬКОГО
ЗДОРОВ'Я

Які інші методи обробки повітря крім УФБ?

ЦЕНТР
ГРОМАДСЬКОГО
ЗДОРОВ'Я

Чи необхідно вести облік роботи встановлених нових УФВ кожного дня і в якій формі?

Режим роботи ультрафіолетового випромінювача в закладах охорони здоров'я при коронавірусній хворобі

ЦЕНТР
ГРОМАДСЬКОГО
ЗДОРОВ'Я

ДЯКУЮ!